

I. BIST VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI VADELİ İŞLEMLER ÜRÜN BİLGİ FORMU

1. Genel Bilgiler

Bu ürün bilgi formu, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanmış "III-39.1 Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları hakkında Tebliğ'in "Müşteriye risklerin bildirilmesi yükümlülüğü" başlıklı ilgili maddesi kapsamında hazırlanmıştır ve Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda ("VİOP") vadeli işlem yapan yatırımcıları mevcut riskler hakkında bilgilendirmeyi amaçlamaktadır. BIST Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda gerçekleştireceğiniz vadeli işlem alım/satımları sonucunda kâr elde edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle, işlem yapmaya karar vermeden önce, piyasada karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve risk algınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir. Bu amaçla işbu ürün bilgi formunda yer alan aşağıdaki hususları okuyarak anlamanız ve imzalamanız gerekmektedir, ancak burada bahsedilecek olan riskler vadeli işlemlerin alım satımından ve uygulamadan kaynaklanabilecek tüm riskleri kapsamayabilir.

Vadeli İşlem Sözleşmeleri belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergelyi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve dövizli alma veya satma yükümlülüğü veren Sözleşmeler'dir.

Vadeli İşlem Sözleşmeleri'nde uzun pozisyon, Sözleşme'nin vadesi geldiğinde Sözleşme'ye konu teşkil eden varlığı Sözleşme'de belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü ifade eder.

Vadeli İşlem Sözleşmeleri'nde kısa pozisyon Sözleşme'nin vadesi geldiğinde Sözleşme'ye konu teşkil eden varlığı Sözleşme'de belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü ifade eder.

Aynı özelliklere sahip Sözleşme bazında olmak kaydıyla, söz konusu Sözleşme'nin işlem gördüğü piyasadaki son işlem gününe kadar uzun pozisyon karşısında kısa pozisyon, kısa pozisyon karşısında ise uzun pozisyon alınarak pozisyonun tasfiyesi ters işlem-pozisyon kapatma olarak adlandırılır. Vade sonunda halen açık olan pozisyonlar Borsa tarafından kapatılır.

Borsa tarafından, hesap bazında belirlenen Pozisyon Limiti'ne ulaşıldığı takdirde pozisyonunuzu kapatmak dışında vereceğiniz emirler piyasada gerçekleşmeyebilecektir. Aracı Kurum tarafından, hesap bazında belirlenen Aracı Kurum Azami Pozisyon Limitini aşan emirler işleme alınmayacaktır.

Piyasadaki fiyat hareketleri, almış olduğunuz pozisyon aleyhine geliştiğinde hesabınız Borsa tarafından "riskli" hesap olarak belirlenebilir. Bu durumda Borsa'ya pasif emir girişi yapılamayabilecektir.

Aracı kuruluşun piyasalarda yapacağınız işlemlere ilişkin tarafınıza aktaracağı bilgiler ve yapacağı tavsiyelerin eksik ve doğrulanmaya muhtaç olabileceği tarafınızca dikkate alınmalıdır.

2. BIST Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası Vadeli İşlem Sözleşmeleri'nde Fiyatlama

Vadeli İşlem Sözleşmeleri'nin fiyatları temel olarak dayanak varlık spot piyasa fiyatı, faiz oranı, temettü beklentisi ve vadeye kalan gün sayısından etkilenmekle beraber, VİOP'taki piyasa katılımcılarının arz ve talebine göre tavan ve taban limitlerinin arasında kalmak koşuluyla serbestçe belirlenir.

Vadeli işlemlerde herhangi bir ihraç söz konusu olmayıp kontratlar direkt olarak borsa ortamında (ikincil piyasa) işlem görmektedir.

VİOP'ta piyasa yapıcısı bulunmayan Sözleşmeler'de fiyatlar serbest piyasa koşullarında oluşurken piyasa yapıcı(sı)ları olan Sözleşmeler'de piyasa yapıcı(sı)ları sorumlu oldukları her Sözleşme için borsa yönetim kurulunca belirlenen yetki ve esaslar çerçevesinde, seans esnasında kotasyon girerek piyasaya likidite sağlama görevini yerine getirmektedir. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası (VİOP) İşleyiş Esasları ile ilgili genelgede hangi Sözleşmeler'de piyasa yapıcılığının uygulandığının bilgisi mevcuttur.

3. Komisyon, Ücret

Gerçekleştirilen vadeli işlemler için müşteriden işlem büyüklüğü veya adet üzerinden komisyon tahsil edilir. Vade sonunda fiziksel teslimata konu olan ya da nakdi uzlaşmaya bırakılan açık pozisyonlardan müşteriye tanımlanmış komisyon oranından komisyon tahsil edilir. Hesap açılışlarında Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ve Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Sermaye Piyasası İşlemleri Ortak Çerçeve Sözleşmesi'nin 3 numaralı ekinde yer alan Ücretlendirme Bilgi Formu'nda belirtilen komisyonlar uygulanır. MÜŞTERİ'nin işlem hacmine istinaden

bu oran veya tutar daha sonra değiştirilebilir. Kurum; MÜŞTERİ'nin komisyon oranında artış yapmak isterse bu durumu müşteriye yazılı olarak, iadeli taahhütlü posta yoluyla veya elektronik işlem platformu vasıtasıyla bildirmekle yükümlüdür. MÜŞTERİ, elektronik posta veya posta kanalı ile gönderilen ekstre ve/veya bildirimlere ilişkin gönderim ücretlerine yönelik bilgiyi Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ve Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Sermaye Piyasası İşlemleri Ortak Çerçeve Sözleşmesi'nin 3 numaralı ekinde yer alan Ücretlendirme Bilgi Formu'ndan temin ettiğini ve onayladığını kabul ve beyan eder.

4. Vergilendirme

VIOP'ta yapılan işlemlerin yatırımcılar bakımından vergilendirilme esasları şöyledir:

VIOP'ta yapılan Vadeli İşlem Sözleşmeleri'nden elde edilecek gelirler Gelir Vergisi Kanunu geçici 67'nci madde kapsamında stopaja tabidir.

VIOP'ta vadeli işlemlerde Sözleşme, ters pozisyon alınarak vadeden önce kapatılabilmekte veya vade tarihinde tasfiye edilebilmekte olup, Sözleşme'den doğan kâr/zarar tutarı Sözleşme'nin sona erdiği bu tarihler itibarıyla kesinleşmektedir. Buna göre, bu işlemlere ilişkin tevkifat kârın kesinleştiği aşamada gerçekleştirilecek olup, tevkifat matrahı Sözleşmeler'in ters pozisyon alınarak vadeden önce kapatılması durumunda ilk Sözleşme fiyatı ile ikinci Sözleşme fiyatı arasındaki fark, vadede kapatılması durumunda ise kapanış fiyatı (vade tarihi uzlaşma fiyatı) ile Sözleşme fiyatı arasındaki fark olarak hesaplanmaktadır.

VIOP'ta gerçekleştirilen Vadeli İşlem Sözleşmeleri'nden elde edilen kazançlara uygulanacak stopaj oranı Sözleşme'nin dayanak varlığına ve yatırımcının mükellefiyet durumuna göre farklılık göstermektedir.

VIOP'ta işlem yapan MÜŞTERİ'lerin teminat hesaplarında bulunan TL cinsinden nakdi teminatların TAKASBANK tarafından nemalandırılması sonucu elde edilen gelir mevduat faizi olarak geçici 67'nci madde kapsamında stopaja tabi tutulmaktadır.

VIOP'ta gerçekleştirilen Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri'nden elde edilen kazançlara uygulanacak güncel stopaj oranları için Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67'nci maddesinin (1) numaralı fıkrası, 22/7/2006 tarihli ve 2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 27/9/2010 tarihli ve 2010/926 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve bu Karar'da değişiklik yapan Karar'lara bakınız.

Vadeli İşlem Sözleşmeleri'nin zararlar sonuçlanması durumunda, oluşan zararın 257, 258 ve 269 seri no.lu Genel Tebliğler kapsamında aynı tür işlemlerden doğan kârlardan mahsubu mümkün bulunmaktadır.

Vadeli İşlem Sözleşmeleri'nin vergilendirilmesine ilişkin detay açıklamalar 257 ve 282 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğleri'nde yer almaktadır.

VIOP'ta gerçekleştirilen Vadeli İşlem Sözleşmeleri'yle ilgili vergi esaslarının çok detaylı olması ve fazlasıyla uzmanlık gerektirmesi dolayısıyla, yukarıdaki açıklamalarla bağlı kalmaksızın herhangi bir finansal türev işlemine girişmeden önce vergisel yükümlülüklerinizin ve maliyetlerin tam anlamıyla öğrenilmesi için bu konuda uzman bir Mali Müşavir'le görüşmenizi tavsiye ederiz.

5. Riskler

• Karşı Taraf Riski

VIOP vadeli işlem kontratlarında İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.; Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda merkezi karşı taraf hizmeti vermektedir ve bu hizmete ilişkin takas esasları ilgili yönergeyle belirlenmiştir. Takasbank; bir işlemin eşleştiği anda piyasa katılımcıları arasına girmekte ve alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı da alıcı konumuna geçmekte takasın tamamlanmasını taahhüt etmektedir. Takasbank Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği'nde belirlenen sınırlar saklı kalmak kaydıyla, üyeler tarafından bu yönergede ve mevzuatta belirlenen usul ve esaslara uygun olarak piyasada yaptıkları işlemlerden kaynaklanan takas ve yükümlülüklerini karşı taraf olarak üstlenmektedir. MÜŞTERİ teminatları Takasbank nezdinde MÜŞTERİ adına saklandığı için teminatlar için karşı kurum riski Takasbank'tadır.

• Piyasa Riski

Piyasada meydana gelen beklenmeyen olumsuz dalgalanmaların sebep olduğu MÜŞTERİ portföyündeki kayıp veya beklenenden düşük seviyedeki kâr halini ifade eder. Piyasa riski vadeye kadar herhangi bir zamanda meydana gelebilir. Vadeli işlem kontratlarında kaldıraç esasına göre işlem yapıldığı için getiri kadar karşılaşılması muhtemel zarar miktarı da çok yüksek tutarda olabilir. Ayrıca, taraflar işlem başlangıcında sayısal olarak ortaya konulamayan miktarlarda zarara maruz kalabilirler.

Piyasa riskine ilişkin değerlendirme yapılması tamamen bu riske maruz kalan tarafların sorumluluğu altındadır. MÜŞTERİ'ler yatırım yaptıkları vadeli işlem kontratının fiyatlarını kendileri muhtelif veri dağıtım hizmetleri aracılığıyla öğrenebilecekleri gibi, Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ("Yapı Kredi Yatırım") aracılığı ile de öğrenebilirler.

• Likidite Riski

Sahip olunan vadeli işlem pozisyonlarının yeterli alıcı veya satıcı olmaması nedeniyle istenildiği anda kapatılamaması ve bu nedenle zorlukla veya beklenilenden daha kötü fiyatla işlem yapılması veya hiç yapılamaması (taban-tavan limitleri) durumunu ifade eder. Yatırımcı; vadeli işlem kontratlarında işlem yaparken likidite riski ile karşı karşıya kalabileceğini peşinen kabul eder.

6. Risk Takibi

ViOP türev kontratlarında gerçekleştirilen işlemler için portföy bazında teminatlandırma yöntemi uygulanır. Portföy bazında teminat hesaplamasına esas teşkil edecek parametreler ilgili düzenlemeler uyarınca ARACI KURUM tarafından belirlenir. ARACI KURUM, Takasbank'ın da kullandığı portföy bazında teminatlandırma işlemlerinde Standard Portfolio Analysis of Risk (SPAN) algoritmasını kullanır. SPAN algoritmasında, değişik fiyat ve volatilité değişim seviyelerine dayalı olarak oluşturulan senaryolar arasından maksimum risk göz önünde bulundurularak, teminat tutarı portföy bazında hesaplanmaktadır.

Mevcut teminatın, hesap güncellemeleri neticesinde BIST Türev Sözleşmeleri'nde meydana gelebilecek değer kayıpları veya diğer nedenlerle pozisyonu sürdürmek için ARACI KURUM tarafından belirlenen teminat seviyesine veya daha alt seviyeye düşmesi halinde, ARACI KURUM, MÜŞTERİ'ye teminat tamamlama çağrısında bulunarak teminatı, belirlenen koşullar dahilinde teminat tamamlama çağrısında belirtilen tarihe ve saate kadar pozisyonu sürdürmek için ARACI KURUM tarafından belirlenen teminat seviyesine yükseltmesini isteyecektir. MÜŞTERİ, teminat tamamlama çağrısında belirtilen tutarı, teminat tamamlama çağrısında belirtilen tarihe ve saate kadar yatırmadığı ve/veya pozisyonunu hesabındaki teminat tutarını, teminat tamamlama çağrısında belirtilen tarihe ve saate kadar, uygun hale getirmediği takdirde ARACI KURUM pozisyonların tamamını veya bir kısmını herhangi bir bildirim yapılmasına ve/veya ayrıca bir emir, talimat alınmasına gerek olmaksızın uygun gördüğü zamanda ve fiyattan, dilediği ürünlerdeki pozisyondan başlayarak re'sen kapatabilir.

Vadeli işlemler ve Opsiyon Piyasası'nda gerçekleştirilen işlemler için bulundurulmuş ve piyasa fiyatlarından yeniden değerlendirilen toplam teminatlarının, mevcutta bir teminat tamamlama yükümlülüğü olup olmaması veya teminat tamamlama yükümlülüğünün yerine getirilmiş olup olmamasından bağımsız olarak, herhangi bir zamanda mevcut pozisyonlarının taşınması için gereken ve ARACI KURUM tarafından belirlenen başlangıç teminat tutarına oranı %25 veya % 25'in altına düştüğü takdirde beklemeksizin ve/veya vade sonunda yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde ve/veya ARACI KURUM nezdindeki açılmış veya açılacak pozisyonlara ilişkin teminat oranlarının artırılması ve/veya ek teminat istenmesi halinde talep edilen teminatın belirtilecek süre içinde yatırılmaması halinde ve/veya teminat tamamlama çağrısına rağmen teminatın tamamlanmamış olması nedeniyle ARACI KURUM tarafından ilgili Kurumlara ve/veya Takasbank'a ödenen tüm tutarların ve ferilerinin tahsili amacıyla ARACI KURUM, pozisyonların tamamını veya bir kısmını herhangi bir bildirim yapılmasına ve/veya ayrıca bir emir, talimat alınmasına gerek olmaksızın uygun gördüğü zamanda ve fiyattan, dilediği ürünlerdeki pozisyondan başlayarak re'sen kapatabilir. Kısmen veya tamamen kapatılacak pozisyonlara ilişkin öncelik belirlenmesi ARACI KURUM'un takdirindedir. Kapatılacak pozisyonlar o anki en iyi piyasa seviyesinden kapatılacak olup, ARACI KURUM tarafından herhangi bir fiyat limiti/garantisi taahhüt edilemez.

1. MÜŞTERİ

Ad, Soyadı/Unvan :

Tarih :

İmza :

2. MÜŞTERİ

Ad, Soyadı/Unvan :

Tarih :

İmza :